

(صورتجلسه پانزدهمین جلسه کارگروه تخصصی خشکسالی، سرمازدگی و مخاطرات کشاورزی)

بر اساس دعوتنامه شماره ۹۶/۷/۶۴۴ مورخ ۹۶/۰۲/۰۴ دفتر مدیریت بحران و کاهش مخاطرات بخش کشاورزی، پانزدهمین جلسه کارگروه تخصصی خشکسالی، سرمازدگی و مخاطرات کشاورزی با حضور مدعوین و با دستور کار "بررسی سیاست ها، اهداف و اقدامات اجرایی مدیریت خشکسالی در بخش کشاورزی"، رأس ساعت ۱۰ صبح روز دوشنبه مورخ ۹۶/۰۲/۱۱، در محل سالن جلسات معاونت برنامه ریزی و اقتصادی، تشکیل گردید؛ ابتدا مدیر کل دفتر مدیریت بحران و کاهش مخاطرات بخش کشاورزی، ضمن تشریح اهمیت، اهداف و ضرورت موضوع به تشریح دستور جلسه، پرداخت سپس با اخذ نقطه نظرات و پیشنهادات اعضا، "سیاست ها، اهداف و اقدامات اجرایی مدیریت خشکسالی در بخش کشاورزی" به شرح ذیل مورد تصویب قرار گرفت :

سیاست	هدف	برنامه اقدام
۱: مدیریت عرضه آب	افزایش تأمین آب قابل حصول	حفاظت، احیاء و توسعه جنگل ها و مراتع (بمنظور امکان نفوذ نزولات در محل بارش بویژه با اجرای طرح های استراحت جنگل، قرق مراتع، کنترل پروانه چراوتعداد دام ومرتع، تبدیل دیم زارهای کم بازده به مراتع دست کاشت در راستای حفظ آب و خاک و تولید پای دار علوفه، تامین سوخت با بهره گیری از انرژی های نو در مناطق روستایی و عشایری جهت جلوگیری از تخریب منابع طبیعی، کنترل آتش سوزی و مبارزه با آفات و امراض جنگلی و مرتعی و کنترل کانون های فرسایشی بادی. آبخیزداری، آبخوانداری، پخش سیلاب و تغذیه مصنوعی سفره های آب زیرزمینی، ذخیره آب در بستر سیلابی رودخانه ها از طریق احداث سد های زیرزمینی، اجرای طرح های کوچک تأمین آب، احیاء و مرمت قنوت، احداث، اصلاح و بهبود آب بندان ها اعمال ارزش واقعی آب و تشویق و حمایت در جهت تقویت بهره وری به منظور کمک به برقراری رابطه منطقی بین تامین و مصرف آب، توجه به اقتصاد آب، مدیریت منابع آب مجازی و فروش آب با قیمت تمام شده (همراه با اتخاذ راهکارهای حمایتی از کشاورزان برای جبران آن). جمع آوری، تصفیه، بازچرخانی و استفاده مجدد از پساب و آب های نامتعارف (فاضلاب ها، آب های شور و لب شور، اسفاده از رطوبت هوا، شبنم و ...) و استفاده منطقی و علمی از مواهب آب (دریا). جلوگیری از هدر رفت و تبخیر بی رویه آب بویژه از شبکه های انتقال، سدها و مخازن.
۲: مدیریت تقاضا	بهبود کارایی مصرف آب از منابع موجود	اصلاح الگوی کشت (متناسب با شرایط تغییر اقلیم)، استفاده از ارقام اقتصادی مقاوم به خشکی و شوری با اولویت توسعه اقتصادی کشاورزی کم کربن، اصلاح روش های کاشت، داشت و برداشت و رعایت؛ ایش و تناوب زراعی، توسعه باغات متراکم، اصلاح باغات درجه ۲ و جایگزین باغات درجه ۳ یکپارچه سازی اراضی خرد و غیرفنی اقتصادی کشاورزی، تجهیز و نوسازی اراضی، احداث استخرهای تنظیم و ذخیره آب، ایجاد شبکه های آبیاری و زهکشی، اصلاح روش های انتقال آب و پوشش انهار سنتی، هوشمند سازی و توسعه شیوه های نوین آبیاری و استفاده از روش های پیشرفته خاک ورزی مسدودسازی چاه های غیرمجاز، کنترلدار کردن چاه های مجاز و جلوگیری از تغییر کاربری آب چاه های کشاورزی به غیرکشاورزی. انتقال کشت های پرآب بر به سیستم های کشت گلخانه ای و ترویج کشت مخلوط، نشانی و پرورش و توسعه زنبورداری رعایت اصول عملیات دیمکاری و افزایش کارائی مصرف آب و نیز محدود کردن کشت دیم در اراضی با متوسط نزولات بالاتر تبدیل اراضی شیب دار و تخریبی به باغات متمر همراه با آبیاری تکمیلی (بویژه از طریق جمع آوری و ذخیره سازی رواناب و استفاده از مواد جاذب الرطوبه) حمایت از توسعه صنایع فرآوری، تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی و توسعه سردخانه ها، انبارهای مناسب نگهداری محصولات کشاورزی تقویت نقش گیاه پزشکی در افزایش عملکرد و کارائی مصرف آب کشاورزی حفاظت، اصلاح و تقویت حاصلخیزی و مواد آلی خاک و کشت (لگوم) بمنظور افزایش کارائی حفظ آب خاک افزایش کارائی و راندمان فتوسنتز و هماهنگی با طبیعت (اگر واکولوژی) یا نظام الگوی کشت مدیریت پس مانده های آبی قابل بازیافت (کمپوست) پایش شوری خاک و مدیریت آن در حد آستانه تحمل شوری، با توجه به لزوم آبیاری دقیق و کم آبیاری. ایجاد و سازماندهی نظام بهره برداری آب کشاورزی (توسعه تشکل های کارآمد آب بران) و واگذاری اختیارات به تشکل های مردمی برای حفاظت و بهره برداری از منابع آب و خاک تخصیص منابع (آب، خاک و اقلیم) متناسب با شاخص بهره وری در حمایت یا محدود کردن کشت گیاهان.
۳: مدیریت مخاطرات	به حداقل رساندن اثرات خسارت خشکسالی	ایجاد و توسعه سامانه های پیش بینی، پایش، پیش آگاهی و هشدار مخاطرات جوی و اقلیمی توسعه سامانه های اطلاع رسانی به هنگام و موثر بویژه به بهره برداران ظرفیت سازی و ایجاد آمادگی از طریق آموزش و توانمندسازی بهره برداران، کارگران، آبیاران تهیه نقشه ریسک خشکسالی و تغییر اقلیم و تهیه و اجرای برنامه کاهش مخاطرات و مدیریت بحران خشکسالی مدیریت تغذیه و بهداشت دام بویژه کنترل عرضه ها و بیماری های نوپدید و بازپدید گیاهی، دام، طیور و آبزیان تامین بسته حمایتی و مالی تولیدکنندگان (جهت اقدام به موقع عملیات) و نیز امهال وام های دریافتی کشاورزان کارآمد سازی نظام تنظیم بازار محصولات کشاورزی حمایت از اجرای برنامه های موثر در افزایش تاب آوری و سازگاری با خشکسالی و تغییر اقلیم. تهیه و اجرای سیاست های توسعه ای جایگزین کشاورزی و باغداری در مناطق روستایی متأثر از خشکسالی و تغییر اقلیم مانند حمایت از توسعه صنایع و مشاغل کوچک برای جلوگیری از مهاجرت روستائیان. تحقیق و توسعه تکنولوژی های پیشرفته و ترویج تجارب کشاورزان نخبه و پیشرو و نیز توسعه همکاری ها و تعاملات بین المللی برای انتقال تجارب بمنظور کاهش پیامدهای زیانبار خشکسالی و تغییر اقلیم. اعمال مدیریت تقاضا و مصرف آب با ایجاد ساز و کار مناسب و تقویت نقش و مشارکت ذینفعان در مدیریت منابع آب کارآمدسازی نظام جبران خسارت (بیمه و ...) و تقویت حمایت دولت از بیمه کشاورزی و منابع طبیعی.